

Onderwerpen online ontbijtsessie fiscale updates 10 juni 2026

Op 10 juni jl. vond de derde online ontbijtsessies Fiscale updates plaats ter voorbereiding op het Beconoverleg van 19 juni. John Smeets ging in deze sessie in op wat er speelt bij de Belastingdienst en haalde tegelijkertijd input op over 'problemen' vanuit de fiscale praktijk. Onderwerpen die aan bod kwamen, waren: OWR-formulieren (box 3); VIDA; aangiftekwaliteit inkomsten- en vennootschapsbelasting; intermediair dagen, hypotheekrenteaftrek box 1 en de nieuwe pensioenregeling.

Terugkoppeling vorig fiscaal ontbijt

Rechtsherstel box 3

Naar aanleiding van het Kerstarrest en de verdere ontwikkelingen rond het rechtsherstel in box 3 is toegelicht dat de Belastingdienst inmiddels is gestart met de afhandeling van de formulieren Opgaaf werkelijk rendement. Inmiddels zijn meer dan 750.000 formulieren ontvangen en het is een zeer omvangrijke operatie.

Op dit moment wordt gewerkt aan de verwerking van de oudste belastingjaren; 2017 tot en met 2020. Later dit jaar volgt de behandeling van de formulieren over de jaren 2021 tot en met 2023. De operatie vergt niet alleen veel werk in de uitvoering, maar vereist ook extra maatregelen en ondersteuning daaromheen. Een van die aanvullende maatregelen betreft het extra uitstel voor het indienen van de formulieren Opgaaf werkelijk rendement (OWR). Deze formulieren moesten in eerste instantie uiterlijk 1 mei van dit jaar zijn ingediend, maar deze termijn is verlengd tot 1 oktober. Wel verzocht de Belastingdienst in het Becon-overleg de formulieren zo snel mogelijk in te dienen, zodat deze tijdig in de procedure kunnen worden meegenomen en er zicht komt op de aantallen en de benodigde capaciteit aan de zijde van de Belastingdienst.

Positief is dat voorlopige aanslagen over 2025, voor zover mogelijk, zullen worden opgelegd op basis van het werkelijke rendement. Mits dit ook op die manier is aangegeven. Daarmee wordt niet langer uitgegaan van het fictieve rendement, zoals dat eerder nog wel gebeurde. Het nieuwe stelsel voor box 3 is nog volop in ontwikkeling is en de discussie over de vorm houdt de komende tijd aan.

VIDA

De ontwikkelingen rond VIDA kwam ook in eerdere overleggen aan de orde. Inmiddels is een advies uitgebracht, waaraan verschillende marktpartijen meewerkten. Het advies ziet op de invoering van elektronische facturering en de rapportageverplichtingen voor intracommunautaire prestaties en transacties tussen ondernemers (B2B). Positief hieraan is dat de opgaaf intracommunautaire prestaties (ICP list) wordt uitgefaseerd. In plaats komt er op termijn een meer doorlopende rapportage aan de Belastingdienst voor intracommunautaire leveringen en transacties tussen ondernemers. De transacties met particulieren is bewust buiten beschouwing gebleven.

Het kabinet bestudeert het advies op dit moment. In oktober of november 2026 wordt conceptwetgeving verwacht, gevolgd door een internetconsultatie. De invoering is voorzien per 1 juli 2030, zodat er nog tijd is om de benodigde aanpassingen in de praktijk en in de systemen door te voeren.

Terugblik op het Becon-overleg

Pilot Inkomsten en vennootschapsbelasting

In het vorige Beconoverleg is onder meer stilgestaan bij de pilot inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting. Met deze pilot wil de Belastingdienst de kwaliteit van aangiften tussen verschillende groepen met elkaar vergelijken. Dit zijn: belastingplichtigen die zelf aangifte doen, fiscale dienstverleners en fiscale dienstverleners die deelnemen aan horizontaal toezicht. De Belastingdienst onderzoekt of verschillen in kwaliteit aanleiding kunnen geven tot aanpassing van het handavingsplan. Als blijkt dat fiscale dienstverleners kwalitatief goede aangiften indienen, zou dat in de toekomst kunnen betekenen dat minder van deze aangiften in een steekproef worden betrokken. De pilot dient ter onderbouwing van een dergelijke benadering.

Let wel: Als een belastingplichtige voor de aangifte inkomstenbelasting 2024 in de steekproef valt, wordt niet expliciet vermeld dat dit gebeurt in het kader van deze pilot.

Een van de deelnemers vraagt of de indeling niet te grofmazig is door alle fiscale dienstverleners die niet deelnemen aan horizontaal toezicht in één categorie onder te brengen. Hiermee komen administratiekantoren in dezelfde groep als accountantskantoren met gespecialiseerde fiscalisten die niet onder horizontaal toezicht vallen.

Terugkoppeling vindt alleen op geaggregeerd niveau plaats en niet op individueel niveau, mede vanwege privacy-beperkingen. Praktische probleem hierbij is dat veel dienstverleners bij meerdere organisaties zijn aangesloten en aan de hand van een beconnummer niet zonder meer kan worden bepaald welke persoon of welk type dienstverlener de aangifte feitelijk heeft ingediend. Dit maakt het lastig om aangiften toe te rekenen aan de juiste categorie.

Een inhoudelijke vergelijking tussen groepen is ook lastig. Vaak worden de moeilijkere en complexere aangiften door fiscale dienstverleners verzorgd, terwijl zelf ingediende aangiften eenvoudiger zijn. Hierdoor kunnen verschillen in kwaliteit niet los worden gezien van de aard en complexiteit van dossiers. Dit aspect moet nadrukkelijker worden meegenomen in de beoordeling. In het algemeen is het een goede ontwikkeling dat de Belastingdienst meer steunt op het werk van fiscale dienstverleners.

Het onderwerp fiscaliteit en duurzaamheid is doorgeschoven naar het overleg in juni.

Proces van vooroverleg

In het vorige Becon-overleg is uitgebreid stilgestaan bij het proces van vooroverleg met de Belastingdienst en de doorlooptijden die in de praktijk voorkomen. Het vooroverleg met de Belastingdienst is een belangrijk instrument om vooraf zekerheid te krijgen over de fiscale behandeling van een voorgenomen transactie of structuur. Deze standpuntbepaling is bindend voor beide partijen. Daarmee biedt het in beginsel een duidelijke en veilige route voor fiscale advisering.

In de praktijk blijkt dat de doorlooptijd van vooroverleg aanzienlijk langer is dan de formeel beoogde termijn van 8 weken. Procedures nemen soms zes tot twaalf maanden in beslag. Belangrijke verklaring hiervoor is dat een groot deel van de aanvragen niet volledig wordt ingediend. Driekwart is onvolledig, waardoor aanvullende vragen nodig zijn en de behandeling vertraagt.

Hierbij speelt ook dat de vragenbrieven van de Belastingdienst erg zeer uitgebreid is. Fiscaal dienstverleners maken daarbij verschillende afwegingen. Sommigen beperken zich tot het aanleveren van uitsluitend de relevante informatie. Gevolg hiervan is dat de Belastingdienst de behandeling

uitstelt totdat de informatie wel volledig is. In het Becon-overleg benadrukte de Belastingdienst dat het raadzaam is in dergelijke gevallen contact op te nemen met de inspecteur over welke informatie ontbreekt. In bijzondere situaties, zoals bij waarderingsvraagstukken rond ondernemingen (business valuation), is de termijn van acht weken sowieso lastig haalbaar. Dit hangt samen met beperkte capaciteit binnen de Belastingdienst. De Belastingdienst riep eerder fiscaal dienstverleners op om gebruik te maken van beschikbare checklists en te zorgen voor een volledige en goed onderbouwde aanvraag.

Deelnemers dragen vervolgens diverse praktijkvoorbeelden aan die de verschillen in doorlooptijd illustreren. Zo werd een casus besproken waarin twee vergelijkbare verzoeken, twee broers met ieder een eigen besloten vennootschap, sterk uiteenlopende doorlooptijden kenden. Bij andere aanvragen speelt hetzelfde, zoals bij het verkrijgen van BTW-nummers voor vergelijkbare structuren. Wellicht is het zinvol om samenhangende dossiers zoveel mogelijk integraal te behandelen en niet te verdelen over meerdere inspecteurs. Dit draagt bij aan meer consistentie, snellere besluitvorming en betere afstemming.

Naast procesmatige aspecten spelen ook 'strategische' afwegingen een rol bij het al dan niet gebruikmaken van vooroverleg. Aangegeven werd dat sommige fiscaal dienstverleners bij twijfelgevallen terughoudend zijn met het aanvragen van vooroverleg. Zij kiezen er bewust voor om zelf een standpunt in te nemen en dit vast te leggen.

Conclusie is dat het vooroverleg een waardevol instrument is, maar dat het proces in de praktijk nog verbetering behoeft. De Belastingdienst hecht zelf ook waarde aan vooroverleg, omdat het inzicht geeft in complexe situaties. Het onderwerp wordt ongetwijfeld opnieuw opgepakt, gezien de signalen uit de praktijk en de behoefte aan een efficiënter en consistent proces.

Pilot Vanzelf goed en OWR-formulieren Box 3

Tijdens het vorige Becon-overleg is ook de voortgang van de pilot Vanzelf goed rondom Box 3 besproken. Ook hierbij speelde de vraag of fiscale dienstverleners gemiddeld kwalitatief betere formulieren indienen dan particulieren. Indien dit namelijk het geval is, kan dit aanleiding zijn om de formulieren van fiscale dienstverleners versneld af te handelen. Dit levert efficiencyvoordelen op en draagt bij aan het terugdringen van de werkdruk.

Voordat de Belastingdienst keuzes kan maken, is een objectieve onderbouwing nodig. Ook hier hanteert de Belastingdienst steekproeven. De uitvoering ervan kan naar verwachting pas na 1 december starten. Dit leidt tot verdere uitloop in de behandeling van de dossiers over belastingjaren 2022. Dossiers vanaf 2023 worden pas in 2027 jaar in behandeling genomen.

Ook de praktische uitvoerbaarheid van OWR-verzoeken besproken. Meerdere deelnemers geven aan dat het vaak om relatief beperkte financiële voordelen gaat. In situaties met kleinere vermogens soms slechts enkele honderden euro's. De kosten van begeleiding wegen daar niet tegen op. Om die reden wordt soms geadviseerd dat cliënten het verzoek zelf indienen.

Het komt ook voor dat cliënten het soms teveel gedoe vinden om de benodigde informatie boven water te krijgen. Het verzamelen van historische gegevens over meerdere jaren vinden zij dan te belastend. Hierdoor zien zij soms ook af van een OWR-verzoek. Zelfs wanneer er voordeel te behalen valt.

Ook de beschikbaarheid en kwaliteit van bankgegevens helpen niet altijd. De ervaringen zijn uiteenlopend. Sommige banken bieden overzichtelijke jaarrapportages waarin gegevens per jaar zijn

samengevat, anderen doen dat niet. Dit leidt tot extra inspanning bij het verzamelen en analyseren van gegevens.

Kortom OWR-verzoeken zijn vooral relevant bij grotere vermogens of in situaties met grote mutaties. Denk aan slechte beleggingsjaren of bijzondere gebeurtenissen (bijvoorbeeld in de cryptomarkt). In dergelijke gevallen kan het voordeel substantieel zijn en loont een nadere analyse wel.

Tot slot kwam de impact van de OWR-werkzaamheden op de reguliere aangiftepraktijk aan de orde. Doordat kantoren veel tijd besteden aan OWR-verzoeken, ontstaat vertraging bij het indienen van reguliere aangiften. In verband hiermee is extra uitstel binnen de Becon-regeling verleend. Dit uitstel helpt deels om de werkdruk te beheersen, maar cumulatie van werkzaamheden (lopende jaren en nieuwe aangiften) leidt toch tot extra druk. Cliënten leveren ook niet altijd de benodigde stukken aan en een herinnering of aanmaning blijkt niet altijd effectief. Wanneer dit structureel is kun je als dienstverlener overwegen de relatie met de cliënt te beëindigen.

Wordt vervolgd.

Intermediardagen 2026

De Belastingdienst bereidt opnieuw de Intermediardagen voor (3 november de eerste). De meerwaarde zit hem vooral in het gezamenlijk bespreken van relevante fiscale thema's en actualiteiten voor de praktijk.

Vooruitblik op het komende Becon-overleg en aanverwante thema's

Fiscaliteit en duurzaamheid

Fiscaliteit en duurzaamheid staat volgende keer op de agenda. Ook de samenstelling van het Beconoverleg zelf is onderwerp van gesprek. Andere partijen hebben ook belangstelling.

Overige onderwerpen

NBA Onepager overgang naar nieuwe pensioenstelsel

De NBA heeft een onepager ontwikkeld over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. De NBA benadrukt hierin dat ondernemingen met een eigen pensioenregeling tijdig in actie moeten komen. Deze moeten namelijk uiterlijk 1 januari 2028 zijn aangepast. In de bespreking is gewezen op het risico van het niet tijdig omzetten van de pensioenregeling. Dit kan fiscaal en arbeidsrechtelijk grote, ongewenste gevolgen hebben.

Accountants kunnen in hun adviespraktijk wel signalerend en begeleidend optreden, maar de ruimte voor inhoudelijk pensioenadvies is begrensd door de WFT.

Opgemerkt werd dat cliënten vaak wel behoefte hebben aan richting en ondersteuning van accountants. In dat verband zouden accountants wel wat meer handelingsvrijheid mogen krijgen. Wellicht dat een signaal richting Den Haag kan worden gegeven.

In de praktijk zien de deelnemers dat de pensioenpositie van vooral zelfstandigen en kleinere ondernemers er in veel gevallen ongunstiger uitziet dan gedacht. Zo kan een bedrijfsspaand dat tot het ondernemingsvermogen behoort, bij staking leiden tot fiscale afrekening ivm overgang van box 1 naar box 3. Dit leidt ertoe dat ondernemers hun activiteiten noodgedwongen aanhouden, ondanks

het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De ervaring leert dat dit vooral speelt bij kleine detaillisten, zoals bakkers en schoenmakers. Dit vraagstuk is moeilijk achteraf te herstellen. Het is raadzaam om vooral jongere ondernemers te wijzen op het tijdig opbouwen van vermogen buiten de onderneming en het eigen vastgoed.

Met het oog op de doorlooptijd van de invoering van nieuwe pensioenregelingen en de naderende deadline (1-1-2028) onderstreept Smeets andermaal dat verder uitstel onverstandig is. Het advies aan accountants is dan ook om dit onderwerp actief onder de aandacht van hun cliënten te brengen.

Problematiek hypotheekrenteaftrek box 1

De SRA wil met de koepelorganisaties in gesprek gaan over de problematiek rondom de hypotheekrenteaftrek in box 1. Aanleiding vormt het aflopen van de 30-jaarstermijn voor renteaftrek per 2031. Bestaande gevallen waarbij gedurende lange tijd rente is afgetrokken, komen dan niet meer voor renteaftrek in aanmerking.

Deelnemers geven aan dat het probleem in de praktijk lastig te doorgronden is. In veel situaties betreft het belastingplichtigen die in de loop der jaren zijn verhuisd, nieuwe hypotheek zijn aangegaan of met andere complexe omstandigheden te maken hebben gehad, zoals echtscheiding of overlijden. Voor zowel belastingplichtigen als de Belastingdienst is moeilijk om vast te stellen hoe lang een specifieke lening loopt en in hoeverre nog recht bestaat op renteaftrek. Dit kan straks leiden tot een toename van het aantal bezwaarschriften en een nieuwe massaalbezwaarprocedure. Vandaar dit signaal aan de Belastingdienst.

De afloop is in belangrijke mate afhankelijk van politieke keuzes. De overheid werkt aan oplossingsrichtingen; concrete maatregelen ontbreken nog. Ook ligt het politiek gevoelig, waardoor besluitvorming wordt vooruitgeschoven. Het is nu vooral afwachten.

Compensatie transitievergoedingen

Tot slot is gesproken over het kabinetsvoorstel om de compensatie van transitievergoedingen voor kleine ondernemers af te schaffen. De huidige regeling houdt in dat een werkgever bij langdurige arbeidsongeschiktheid van een werknemer na twee jaar loondoorbetaling de arbeidsovereenkomst kan beëindigen en de verschuldigde transitievergoeding kan laten compenseren door het UWV. Ook in situaties waarin een ondernemer stopt wegens pensionering bestaat deze mogelijkheid.

Deelnemers geven aan dat stopzetting van de regeling vooral nadelig kan uitwerken voor kleine werkgevers die ook al te maken hebben met de financiële gevolgen van langdurige ziekte van personeel. Het risico is dat slapende dienstverbanden in stand blijven. Bijvoorbeeld in het geval de ondernemer de beëindiging financieel niet kunnen dragen. Dit is een ongewenst effect.

Smeets neemt hierover contact op met MKB Nederland om na te gaan hoe zij daar tegenaan kijken en of gezamenlijk kan worden opgetrokken.

Volgende ontbijtsessie

De volgende online ontbijtsessie Fiscale updates is op 26 augustus, van 8.30 – 9.30 uur. zal plaatsvinden.